

Хроника Currents Actualité

Naučni skup *Jovan Cvijić i srpska etnologija i antropologija*

10. oktobar 2015. godine, Etnografski muzej u Beogradu

Nedavno održan skup u organizaciji Etnografskog muzeja u saradnji s Odeljenjem za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta i Etnografskim institutom SANU, bio je još jedna od onih svetlih prilika gde se stručnjaci iz naše tri vodeće institucije okupljaju za istim stolom i izlažu svoja razmišljanja o pitanjima vezanim za prošlost, sadašnjost i budućnost etnološko-antropološke discipline. Ovog puta, po sredi je bio naučni skup organizovan povodom stopepedesetogodišnjice rođenja jednog od osnivača naše discipline i prvog rektora Beogradskog univerziteta, Jovana Cvijića.

Iako na prvi pogled može delovati da su referati predstavljeni na naučnom skupu bili posvećeni isključivo istoriji etnoloških i antropoloških ideja u nacionalnim okvirima, dobar deo izlagača zapravo je polemisa o aktuelnom stanju naše struke i njenim budućim pravcima kretanja, imajući na umu naučne i političke pozicije sa kojih je Cvijić delovao u prvim decenijama 20. veka. Pitanja naučnih politika, upliva politike u nauku, kao i onoga što razdvaja dobru nauku od loše, i danas su značajna bar onoliko koliko je to bio slučaj pre jednog veka, kada je Cvijić bio na vrhuncu svog intelektualnog pregalaštva i kada je svojim prime-

rom i dalekosežnim uvidima ukazivao na poželjne tokove razvoja društvenih i prirodnih naučnih oblasti u našoj zemlji. Pored ove složene i na više nivoa intrigantne tematike, na skupu je bilo reči i o Cvijićevom teorijskom i metodološkom nasleđu, kao i o uticaju njegovih ideja na etnološko-antropološka istraživanja danas, ali i na pojedince i institucije čijih se razvojnih faza Cvijić u krupnoj meri doticao.

Podeljen u dve velike sesije, ovaj naučni skup je u sadržajnom smislu protekao dinamično i uzbudljivo, a u organizacionom besprekorno. Direktorka Etnografskog muzeja, Mirjana Menković, kao i članovi Organizacionog odbora, a najpre Tatjana Mikulić koja je bila njegov kreativni stožer, potrudili su se da konferencija održi onu notu ugleda kakvu njena tematika zavređuje; a izlagači su, sa svoje strane, ispunili očekivanja postavljena tako visokim standardima. Pored stručnjaka iz oblasti etnologije-antropologije, naučnom značaju skupa doprinele su svojim radovima i kolege iz srodnih disciplina, među kojima vredi istaknuti izlaganje istoričarke Ljubinke Trgovčević Mitrović o Cvijićevom konceptu jugoslovenstva. Pažnju publike u najvećoj meri je privukao referat profesora Ivana Kovačevića o Cvijićevim etnopsihičkim tipovima, danas najkontroverznijem i najoštrije kritikovanom segmentu Cvijićevog naučnog rada. Jedan od specijalnih gostiju konferencije bio je i Nikola Pavković, profesor u

penziji, koji je o Cvijiću, Cvijićevim nastavljajima i njihovim etnološkim istraživanjima napisao značajan broj naučnih radova. Cilj skupa – obeležavanje jubileja stopedesetogodišnjice Cvijićevog rođenja putem rekapitulacije i kritičke evaluacije njegovog trajnog doprinosa našoj disciplini – ispunjen je i u kvalita-

tivnom smislu na mahove nadmašen, što će, nadamo se, i široj publici uskoro biti demonstrirano štampanjem zbornika naučnih radova sa konferencije.

dr Marko Pišev